

Додаток 2
до листа Міністерства освіти і науки
України
від 14.01.2014 р. №1/11-205

ЗВІТ
про проведення наукової конференції вищим навчальним
закладом

1. Назва вищого навчального закладу (установи), який провів захід: **Національний університет біоресурсів і природокористування України (кафедра теорії та історії держави і права, кафедра аграрного, земельного та екологічного права ім. академіка В.З. Янчука).**

1. Назва заходу: **Міжнародна науково-практична онлайн/офлайн конференція «Земля і територія як юридичні та геополітичні поняття: історико-правова реальність і сучасність».**

2. Адреса закладу (установи), на базі якого проведено захід: **м. Київ, вул. Героїв Оборони, 15, корпус 3, ауд. 226.**

3. Дата проведення заходу: **1-2 листопада 2024 р.**

4. Співорганізатори заходу: **Міжнародна асоціація істориків права, Інститут держави і права імені В.М. Корецького НАН України, відділення екологічного, господарського та аграрного права НАПрН України та Комісія історії українського права при Президії НАН України.**

5. Кількість учасників, в т.ч. з інших країн: **61 учасник, у т.ч., 5 з інших країн.**

6. Перелік навчальних закладів та установ, які взяли участь у заході:

- **Близькосхідний університет (Туреччина; Near East University – TRNC);**
- **Національний університет біоресурсів і природокористування України;**
- **Національної академії правових наук України;**
- **Університет Данубіус (Словаччина);**
- **Університет Томаша Баті (Чехія);**
- **Верховний суд;**
- **Волинський національний університет імені Лесі Українки;**
- **Інститут держави і права імені В.М. Корецького НАН України;**
- **Київський національний університет імені Тараса Шевченка;**
- **Львівський національний університет імені Івана Франка;**
- **Національний університет «Одеська юридична академія»;**

- Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого;
- Полтавський юридичний інститут Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого;
- Поморська школа вища в Старогарді-Гданьському (Польща).

7. Програма конференції (додається).
8. Збірник статей, матеріалів, тез (додається).
9. Резолюція, рекомендації, рішення (додається).

РЕКОМЕНДАЦІЇ

Міжнародної науково-практичної онлайн/офлайн конференції ««Земля і територія як юридичні та геополітичні поняття: історико-правова реальність і сучасність»».

1 листопада 2024 року на базі Національного університету біоресурсів і природокористування України у змішаному форматі відбулася Міжнародна науково-практична конференція «Земля і територія як юридичні та геополітичні поняття: історико-правова реальність і сучасність».

У конференції взяли участь 61 науковець, які представляли всі куточки України (були учасники з 14 різних НДІ та вишів), зокрема і прифронтові міста Харків та Запоріжжя. Змішаний характер конференції дозволив залучити представників навчальних закладів Польщі, Чехії та Туреччини, а також тих вітчизняних учених, що наразі перебувають у наукових відрядженнях за межами країни (Австрія, Іспанія, Італія, Канада тощо).

З-поміж учасників 9 науковців є членами НАН України та НАПрН України та стільки ж осіб з почесним званням «заслужений», 27 становили доктори наук і професори, нарешті, 5 учасників представляли іноземні виші. Двоє з учасників конференції — військові, що наразі перебувають на службі. Конференція проходила у 7 послідовних тематичних панелях, кожна з яких викликала палку дискусію: 1. Територія і держава в сучасному правному вимірі; 2. Земля як об'єкт правового регулювання; 3. Територія і держава в догмі права та міжнародному праві; 4. Еволюція уявлень про територіальні права і територіальну безпеку; 5. Територія і земля в історично-правній реальності; 6. Актуальні питання земельного права України; 7. Регулювання земельних спорів і конфліктів.

Учасники зібрання акцентували увагу на таких аспектах:

Володимир Носік у доповіді «Правовий режим землі в Україні: об'єкт права власності, основне національне багатство, державна територія», розкрив сучасне багатовимірне значення землі як об'єкта права. При цьому значення землі як основного національного багатства українського народу незрівнянно зростає в сучасних умовах війни, що покладає на державу і український народ додаткові обов'язки щодо її правової охорони і захисту.

Володимир Єрмоленко здійснив ретроспективний огляд законодавчого закріплення термінопоняття «територія» та його сучасне значення. Додатково було звернено увагу присутніх на неправильність доктринального і законодавчого застосування до території як об'єкта права замість поняття «правовий режим» терміну «правовий статус», що надає території суб'єктності та дає підстави для виникнення непотрібних «федералізаційних» тем.

Микола Сірий розкрив політичні та правові виміри території передусім з погляду міжнародного права, їх співвідношення і сучасне значення для існування незалежної суверенної держави, якою є Україна.

Наталія Пархоменко звернулась до теми територіального верховенства та правового режиму державної території в координатах сучасного правопорядку, в межах якої було досконально розкрито розуміння і співвідношення вказаних категорій з погляду новітніх досягнень загальнотеоретичної науки.

Наталія Малишева розглянула космічні аспекти формування потенційної території проживання землян у взаємозв'язку з історичними та сучасними можливостями освоєння планет передусім нашої Сонячної системи, а також торкнулась моральних і законодавчих труднощів високомовірного перетинання з жителями таких планет, для яких земляни будуть агресорами.

З боку географічного критерію формування земель, територій і світів підійшов **Вячеслав Олещенко**, причому він розкрив еволюцію цих взаємопов'язаних понять, надав їх правову оцінку та охарактеризував сучасні геополітичні реалії.

До проблеми співвідношення категорій «земля» і «територія» у сучасному земельному праві України звернувся **Павло Кулинич**, який надав їх наукове та законодавче співвідношення, зупинившись на недоліках і суперечності останніх.

Чудовою українською мовою вразив у своєму виступі викладач кафедри римського права Інституту правничих студій Жешувський університет (Польща), доктор філософії в галузі права **Войцех Косіор**, провівши історичні паралелі між римським імперіалізмом та сучасними імперіалістичними режимами.

У межах панелі «Земля як об'єкт правового регулювання в Україні» прозвучали виступи **Тетяни Курман** «Актуальні питання удосконалення законодавства щодо використання та охорони земель сільськогосподарського призначення в умовах воєнного стану», **Олени Гафурової** «Щодо реалізації прав селян на землю в сучасних умовах», секретаря Великої Палати Верховного Суду, доктора юридичних наук, професора, член-кореспондента НАПрН України **Віталія Уркевича** «Судовий захист землі як соціальної цінності, доцента кафедри трудового, екологічного та аграрного права Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, кандидата юридичних наук, доцента **Галини Мороз** «Земельна ділянка та земельна частка (пай) як правові категорії», а також доцента кафедри морського права Національного університету «Одеська морська академія», кандидата юридичних наук, доцента **Галини Півторак** «Україна в Дунайській комісії: підсумки та перспективи участі». В усіх виступах було розкрито різні аспекти землі як об'єкта права, що зумовило їх плідне обговорення.

Панель «Територія і держава в догмі права та міжнародному праві». Особливу увагу і дискусію викликали наукові повідомлення завідувача відділу

історико-правових досліджень Інституту держави і права імені В.М. Корецького НАН України, кандидата юридичних наук, професора, заслуженого юриста України **Ігоря Усенка** «Територія у правних поглядах академіків ВУАН Ф.В. Тарановського, С.С. Дністрянського та В.Е. Грабаря», в.о. завідувача кафедри теорії та історії держави і права НУБіП України), кандидата юридичних наук, доцента **Ірини Єрмоленко** «Деякі особливості сучасних історико-правових досліджень розвитку земельно-правової науки», завідувача кафедри історії держави, права та політико-правових учень Львівського національного університету імені Івана Франка, доктора юридичних наук, професора **Ігоря Бойка** «Формування території Галицько-Волинської держави як спадкоємниці та правонаступниці Києво-Руської держави (XII – пер. пол. XIV ст.)», професора кафедри аграрного, земельного та екологічного права імені академіка В.З. Янчука, доктора юридичних наук, професора **Людмили Міхневич** «Правові гарантії територіальної цілісності держави: міжнародний та національний виміри» й інших представників історико-правової та міжнародно-правової науки.

Оргкомітет Міжнародної науково-практичної конференції «Земля і територія як юридичні та геополітичні поняття: історико-правова реальність і сучасність».

**2 листопада 2024 року
м. Київ.**